

Europski strukturni i investicijski fondovi
kao podrška konkurentnosti i
inovacijama
-integrirani pristup -

Matija Derk, pomoćnik ministra, MRRFEU

Rijeka, 20. listopada 2014.

Uvodno

- **Sporazum o partnerstvu** – krovni strateški dokument za korištenje ESI fondova u razdoblju 2014.-2020.
- Prijedlog službeno podnesen EK u travnju 2014.
- U kolovozu 2014. zaprimljena zapažanja EK na prijedlog
- Pregovori – od srpnja 2013. do rujna 2014.
- Sadržaj dokumenta usuglašen s EK u rujnu 2014.

IDUĆI KORACI

- Službeno usvajanje dokumenta od strane Vlade Republike Hrvatske (listopad / studeni 2014.)
- Službeno usvajanje dokumenta od strane Europske komisije (listopad / studeni 2014.)

Glavni ciljevi

- Stvaranje novih radnih mjesta
- Izgradnja snažnijeg gospodarstva
- Stvaranje ravnopravnijeg i uključivog društva

Ukupna omotnica iz ESI fondova za 2014.-2020.

€ 10,7 milijardi (sredstva Unije)

iskoristit će se kako bi pomogla ostvariti ove krovne
ciljeve

Šest glavnih izazova

1. Konkurentnost gospodarstva
2. Zaštita okoliša i resursna učinkovitost
3. Razvoj održive i moderne prometne infrastrukture
4. Sudjelovanje na tržištu rada i kvaliteta obrazovanja
5. Siromaštvo, nejednakost i diskriminacija
6. Učinkovitost javne uprave

Tematski ciljevi

Pametan rast

1. Jačanje istraživanja, tehnološkog razvoja i inovacija
2. Poboļjšani pristup, korištenje te kvaliteta informacijskih i komunikacijskih tehnologija
3. Jačanje konkurentnosti malih i srednjih poduzeća, poljoprivrednog sektora te sektora ribarstva i akvakulture

Održiv rast

4. Podrška prijelazu prema ekonomiji temeljenoj na niskoj razini emisije CO₂ u svim sektorima
5. Promicanje prilagodbe na klimatske promjene, prevencija i upravljanje rizicima
6. Zaštita okoliša i promicanje učinkovitosti resursa
7. Promicanje održivog prometa te uklanjanje uskih grla u ključnoj infrastrukturi

Uključiv rast

8. Promicanje zapošljavanja i podrška mobilosti radne snage
9. Promicanje socijalnog uključivanja te borba protiv siromaštva
10. Ulaganje u obrazovanje, vještine i cjeloživotno učenje
11. Jačanje institucionalnih kapaciteta te učinkovita javna uprava

Što je utjecalo na formuliranje ciljeva i prioriteta za ulaganje?

- Europa 2020 strategija
- Nacionalni program reformi i posebne preporuke Vijeća EU za Hrvatsku
- Gospodarski ciljevi Vlade RH - stvaranje neophodnih uvjeta za gospodarski oporavak, dugoročni održivi ekonomski rast i zapošljavanje
- Obveze iz Pristupnog ugovora
- Direktive EU
- Pravila tematske koncentracije fondova

Višegodišnji financijski okvir za Hrvatsku

ESI fond	Alokacija
Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)	€ 4.321.499.588
Kohezijski fond	€ 2.559.545.971
Europski socijalni fond (ESF)	€ 1.516.033.073
Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR)	€ 2.026.225.500
Europski fond za pomorstvo i ribarstvo (EFPR)	€ 252.643.138
UKUPNO	€ 10.675.944.270

Operativni program Konkurentnost i kohezija (ERDF i KF)	Iznos u eurima
Prioritetna os 1. Jačanje gospodarstva primjenom znanja, istraživanja i inovacija	664.792.165
Prioritetna os 2. Korištenje informacijske i komunikacijske tehnologije	318.952.676
Prioritetna os 3. Poslovna konkurentnost	970.000.000
Prioritetna os 4. Promicanje energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije	531.810.805
Prioritetna os 9. Obrazovanje, vještine i cijeloživotno učenje	216.112.612

Prioritetna os 1. Jačanje gospodarstva primjenom znanja, istraživanja i inovacija		Alokacije po SO	Ukupne alokacije po IP
Investicijski prioritet 1.1 Poboljšanje infrastrukture i kapaciteta za istraživanje i inovacije (I&I) s ciljem razvijanja uspješnosti I&I-a te promoviranje centara za kompetencije, posebice onih od europskog interesa	SO 1: Jačanje infrastrukturnih kapaciteta istraživanja, razvoja i inovacija (IRI) potrebnih za povećanje znanstvene izvrsnosti	208.000.000€ (ERDF)	Ukupna alokacija IP 334.321.739 € (ERDF)
	SO 2: Poboljšanje hrvatske znanstvene izvrsnosti u europskim istraživanjima i na međunarodnoj razini pružanjem podrške IR projektima koje provode Znanstveni centri izvrsnosti	50.000.000 € (ERDF)	
	SO 3: Jačanje kapaciteta znanstveno-istraživačkih organizacija za provedbu istraživanja usmjerenih na uspješnu primjenu znanstvenih rezultata	76.321.739 € (ERDF)	
Investicijski prioritet 1.2 Promicanje poslovnih ulaganja u inovacije i istraživanje te razvoj veza i sinergija među poduzećima, IR centrima i visokog obrazovanja, <u>osobito razvoja proizvoda i usluga</u> , osobito u Ključnim tehnologijama koje potiču razvoj i inovacije (Key Enabling Technologies - KET) i širenje tehnologija za opću namjenu	SO 1: Jačanje kapaciteta poduzeća u IRI-u	265.396.082€ (ERDF)	Ukupna alokacija IP 330.470.426 € (ERDF)
	SO 2: Unaprjeđenje i daljnji razvoj inovacijske okoline stvaranjem tehnoloških platformi i centara kompetencija, te promocijom inicijativa klastera konkurentnosti	65.074.344 € (ERDF)	

Prioritetna os 2 - Poboljšanje dostupnosti i korištenja ICT tehnologija		Alokacije po SO	Ukupne alokacije po IP
2.1. Proširivanje dostupnosti širokopojasne veze i razvoja brzih mreža te podupiranje primjene novih tehnologija i mreža za digitalno gospodarstvo	SO 1: Razvoj infrastrukture širokopojasne mreže sljedeće generacije u područjima bez infrastrukture širokopojasne mreže sljedeće generacije i bez dovoljno komercijalnog interesa (operatera na tržištu elektroničkih komunikacija)	179. 441.037 € (ERDF)	Ukupna alokacija IP 179. 441.037 € (ERDF)
2.3. Jačanje aplikacija informacijskih i komunikacijskih tehnologija za e-vladu, e-učenje, e-uključenost, e-kulturu i e-zdravlje	SO 1: Povećanje korištenja ICT-a u komunikaciji između građana i javne administracije putem uspostave ICT strukture i "software" rješenja	90.000.000 € (ERDF)	Ukupna alokacija IP 90.000.000 € (ERDF)
Prioritetna os 3 - Poslovna konkurentnost		Alokacije po SO	Ukupne alokacije po IP
3.1. Promicanje poduzetništva, posebno olakšavajući ekonomsko iskorištavanje novih ideja i poticanje stvaranja novih poduzeća, uključujući putem poslovnih inkubatora	SO1: Olakšanje pristupa izvorima financiranja za male i srednje velike poduzetnike (MSP)	250.000.000€ (ERDF)	Ukupna alokacija IP 520.000.000 € (ERDF)
	SO2: Stvaranje povoljnih uvjeta za poduzetništvo uspostavom visoko-kvalitetne poslovne podrške	270.000.000€ (ERDF)	
3.4. Podupiranje kapaciteta MSP-ova za rast na regionalnim, nacionalnim i međunarodnim tržištima te za sudjelovanje u inovacijskim procesima	SO1: Unapređenje rezultata i rasta MSP-a	260.000.000€ (ERDF)	Ukupna alokacija IP 440.000.000 € (ERDF)
	SO 2: Poboljšanje inovativnosti MSP	180.000.000€ (ERDF)	

Prioritetna os 4 - Promicanje energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije		Alokacije po SO	Ukupne alokacije po IP
4.2. Podupiranje energetske učinkovitosti i korištenje OIE u poduzećima	SO1: Promicanje energetske učinkovitosti i upotrebe OIE te smanjenje potrošnje energije u proizvodnim industrijama	60.000.000 € (ERDF)	Ukupna alokacija IP 100.000.000 € (ERDF)
	SO2: Promicanje učinkovitog korištenja energetskih izvora i smanjenje korištenja energije u privatnom uslužnom sektoru (turizam, uredski prostor i trgovina).	40.000.000 € (ERDF)	
4.3. Podupiranje energetske učinkovitosti, pametnog upravljanja energijom i korištenje OIE u javnoj infrastrukturi, uključujući javne zgrade i u stambenom sektoru	SO1: Energetska obnova javnih zgrada i zgrada stambenog sektora koji su energetske klase D ili niže	311.810.805 € (ERDF)	Ukupna alokacija IP 411.810.805 € (ERDF)
	SO2: Pобоljšanje sustava javne energetske infrastrukture – rasvjete i toplinarstva	100.000.000 € (ERDF)	
4.4. Razvoj i provedba pametnih sustava distribucije koji djeluju pri niskim i srednjim razinama napona	SO1: Uvođenje naprednih (pametnih) mreža na pilot područjima	20.000.000 € (ERDF)	Ukupna alokacija IP 20.000.000 € (ERDF)

Povečati zaposlenost na 62.9%

€ 486,1 milijuna (ESF) + € 128,8 milijuna (EPFRR) + € 19 milijuna (EFPR)

Kvalitetnije obrazovanje povezano s potrebama tržišta rada

€ 270,9 milijuna (EFRR) + € 450 milijuna (ESF) + € 9 milijuna (EPFRR)

Poboljšanje kvalitete javne uprave – podrška za reforme

€ 191,3 milijuna (ESF)

Održivi urbani razvoj kroz mehanizam integriranih teritorijalnih ulaganja

€ 273,4 milijuna (ERDF) + € 50 milijuna (Kohezijski fond) +
€ 42 milijuna (ESF)

- Posebni ITU mehanizam provedbe
- Inicijalno ponuđen Zagrebu, Splitu, Rijeci, Osijeku, Zadru, Slavonskom Brodu i Puli (50,000+ stanovnika)
- Očekivano će se u konačnici financirati 4 ITU-a
- Odabir će se temeljiti na:
 - pripremljenoj strategiji održivog urbanog razvoja
 - relevantnosti predloženih ulaganja u odnosu na specifične potrebe grada
 - usklađenosti sa zadanim tematskim prioritetima ITU
 - očekivanim učincima i održivosti ulaganja
 - financijskom doprinosu grada
 - osiguranom integriranom pristupu kroz doprinos partnera

Održivi urbani razvoj kroz mehanizam integriranih teritorijalnih ulaganja

€ 273,4 milijuna (ERDF) + € 50 milijuna (Kohezijski fond) +
€ 42 milijuna (ESF)

- Tematski prioriteti ITU:
 1. PROGRESIVNI GRADOVI – gradovi pokretači održivog i pametnog rasta (TO 1 EFRR, TO 3 EFRR i TO 10 ESF)
 2. ČISTI GRADOVI – prilagodba klimatskim promjenama, energetska učinkovitost i zdraviji okoliš (TO 4 EFRR, TO 6 EFRR i TO 7 Kohezijski fond)
 3. UKLJUČIVI GRADOVI – borba protiv siromaštva i potpora socijalnoj uključenosti (TO 8 ESF i TO 9 ESF)

Ključne nacionalne inicijative

Problemi:

- Ograničena sredstva - potreba za ulaganjem u područja s najvećim potencijalom za gospodarski rast i razvoj
- Tradicionalno sektorski pristup planiranju i provedbi aktivnosti
- Slaba koordinacija između sektora i nedostatno usmjerenje na ciljeve
- Usredotočenost na natječaj često skreće fokus sa šire slike tj. konteksta u kojem se projekti predlažu (projekt sam po sebi nema ili ima ograničeni učinak ukoliko nije dio veće cjeline)

Izazovi:

- Kako osigurati što bolju komplementarnost i sinergijski učinak između sektora radi postizanja što boljeg učinka od ulaganja?
- Kako osigurati da korisnici i svi građani RH prepoznaju prilike i vide koristi od ulaganja?
- Kako stimulirati stvaranje okruženja u kojem rađaju nove kreativne ideje i inicijative?

Ključne nacionalne inicijative

Rješenje:

- Integrirani pristup pripreme planskih dokumenata ali i projekata (jasno povezivanje sa širim kontekstom i dugoročnim ciljevima)
- Stvaranje komunikacijskih platformi u sklopu kojih će usklađivati i ujednačavati mjere između sektora te pratiti njihova provedba

Potencijalne nacionalne inicijative:

- e-Škole
- Jedinstvena kulturna i prirodna baština u funkciji rasta i razvoja (npr. Vučedolska kultura ,.....)
- Strategija pametne specijalizacije – vrlo plodno tlo za stvaranje novih inicijativa
- Integrirane investicije u degradiranim područjima...

Kratki pregled ključnih područja ulaganja

- Više od 2,7 milijardi eura dodijeljeno je u pet prioriteta vezanih za konkurentnost: istraživanje i inovacije, informacijske i telekomunikacijske tehnologije, razvoj malih i srednjih poduzeća, niskougljično gospodarstvo, te obrazovanje
- Preko 45 posto ukupne alokacije Europskog fonda za regionalni razvoj bit će iskorišteno za podršku malim i srednjim poduzećima, istraživanje i inovacije
- Hrvatska je namijenila visoki udio ulaganja, više od 3,5 milijardi eura, za zaštitu okoliša, prilagodbu klimatskim promjenama i mrežnu infrastrukturu

Vrijedi upamtiti

S obzirom na ograničena sredstva koja su nam na raspolaganju moramo tražiti područja s najvećim **multiplikativnim činkom** kako bi ostvarili što bolji učinak:

- Sedmogodišnja ESIF alokacija za RH ukupno (8,4 milijardi eura) je **oko 50% godišnjeg** proračuna RH, a jednogodišnja alokacija (1,2 milijardi eura) iznosi **oko 8% godišnjeg** proračuna!!
- Veća koncentracija sredstava je nužnost:
 - Područja s najvećim potencijalom za rast
 - Ispravljanje strukturnih nedostataka
 - Ulaganje u strateške projekte

Želimo li postići promjene moramo promišljati da nam EU sredstva otvaraju priliku da uložimo u područja za koja do sada nismo imali dovoljno sredstava - **iskorak prema transformaciji društva i gospodarstva!**

Na kraju...

Želimo li postići promjene moramo promišljati da nam EU sredstva otvaraju priliku da uložimo u područja za koja do sada nismo imali dovoljno sredstava - **iskorak prema transformaciji društva i gospodarstva!**

EU sredstva, iako su izdašna, nisu ni blizu dovoljna da pokriju sve razvojne potrebe RH

Nužna je jasna prioritizacija i koncentracija sredstava na područja s najvećim razvojnim potencijalom

EU sredstva treba gledati najvažniji od brojnih mogućih izvora financiranja

Hvala na pažnji!

Vaša pitanja